

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izvezmajo odelje in praznike — Inzerati do 80 petiti
vredn. 4 Din 2 do 100 vrti 8 Din 250 od 100 do 300 vrti 8 Din 3. večji inzerati petiti
vredn. 4 Din 4 — Popusti po dogovoru inzeratni davek pomebej — Slovenski Narod
velja nesešne v Jugoslaviji Din 12 — za inozemstvo Din 23 — Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65;
podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.361

Začasna kompromisna rešitev:

Nova Berardova misija v Burgosu

Francoska vlada na svoji včerajšnji seji še ni sprejela končnega sklepa o priznanju vlade generala Franca — Sklenila je samo, naj senator Berard vnovič odpotuje v Burgos, vendar pa kot njen oficelni zastopnik

PARIZ, 15. febr. i. Včeraj popoldne je imela francoska vlada dolgo sejo, ki je bila v glavnem posvečena zunanji politiki, zlasti pa španskemu problemu. Po seji je bil izan komuniké, po katerem bo senator Leon Berard ponovno odpotoval v Španijo, da nadaljuje z misijo, ki jo je bil nedavno pričel. Kakor znano, je bilo prejšnje potovanje senarja Berarda le informativnega značaja.

Ceprav bo sedanje drugo potovanje senatorja Berarda v Burgos povsem uradnega značaja in bo s tem Francija priznala vlado generala Franca de facto, obstaja v francoski vladi še vedno nesoglasja zaradi španskega vprašanja. Zunanji minister Bonnet je podal včeraj predsedniku republike in svojim tovarišem obšern ekspoze o zunanji politiki. Ob tej priliki se je dotaknil tudi japonske okupacije otoka Hainana in seznanil ministre s podatki in informacijami, ki jih je prinesel senator Berard s prvega potovanja v Burgos.

Po ekspozeju zunanjega ministra se je razvila obširna razprava, v katero je posrelo več govornikov in v kateri so se pojavila razna mnenja. Nekateri ministri so zastopali stališče, da še ni čas za po-

gajanja z vlado v Burgosu, dokler obstaja v Španiji še priznana republikanska vlada, ki se bori še naprej. Drugi so hoteli vedeti, kakšni so nameni generala Franca in če je pripravljen izpolniti obljube, ki jih daje. Prav tako je bilo postavljeno vprašanje, če so te obljube v skladu z obveznostmi, ki jih je dal poprej drugim državam.

Po govoru predsednika Daladiera je bilo sklenjeno, da pošljejo senatorja Berarda v Burgos. Na ta način so našli nekakšno kompromisno rešitev, vendar pa končna odločitev o priznanju vlade generala Franca še ni padla.

Razprava o vprašanju španskih beguncev je bila preložena na prihodnjo sejo ministrskega sveta. V Francijo je prišlo v teku zadnjih 14 dni 330.000 beguncev in milijonov republikanske vojske. V taborišču Argeles ob morju je 75.000 beguncev, v Saint Ciprien 70.000, v Arnu 25 tisoč itd. Mnogo beguncev je nameščenih v manjših taboriščih. Včeraj je prestopilo francosko mejo še 20.000 mlčnikov, ki so se do zadnjega branili pred mestom Grats de Mollo ob francoski meji. S seboj so pripeljali 16 strojníc, 12 avtomobilov in mnogo drugega materiala.

Glasovi pariškega tiska

Pariz, 15. febr. AA. Francoski tisk se obširno bavi z ureditvijo francosko-španskih odnosov. »Figaro« piše: Francosko-španski odnosi se normalizirajo. Politika odnosov s Francovo Španijo se je ustvarjala v etapah in želimo, da zavzame v najkrajšem času popolnoma jasne oblike. »Journal« poroča, da je Bonnet sprejel včeraj angleškega poslanika Phippsa ter razpravljal z njim o ureditvi odnosov s Španijo, kar potrjuje tesno sodelovanje Francije in Anglije glede ureditve tega vprašanja. Chamberlainova izjava v spodnji zbornici kaže, da v Londonu in Parizu ne marajo postopati prenapeto, ker smatrajo, da bo za deveto rešil čas sam. »Petit Parisien« piše, da pomeni ponovna misija Leona Berarda priznanje generala Franca de facto in da bo francoska vlada priznala Francovo vlado tudi de jure, čim bodo razmere v Španiji to omogočile.

Danes seja angleške vlade

London, 15. febr. i. Francoska vlada je že snoči sporočila v London svoje sklepe

glede Španije, o katerih bo angleška vlada razpravljala danes. Dejstvo, da francoska vlada sedaj generala Franca še ni priznala de jure, bo nedvomno vplivalo tudi na današnjo sejo angleškega kabineta, ker smatrajo, da želita obe vladi v tem pogledu postopati v popolnem soglasju. Sodijo, da bo tudi angleška vlada na svoji današnji seji priznala vlado generala Franca de facto, dočim ga bo de jure priznala šele potem, ko bo položaj bolj razčiščen.

Ureditev prometa na pirenejski meji

Hendaye, 15. febr. AA. Včeraj popoldne je prefekt spodnjih Pirenejev odšel v spremstvu višjih uradnikov na mednarodni most v Hendayu, kjer ga je pričakoval polkovnik Sanagero. Nato so predstavniki francoskih in španskih oblasti odšli v vojaško poveljstvo v Irunu, kjer so razpravljali o ureditvi meje v spodnjih Pirenejih, kakor tudi o prehodu mlčnikov iz Francije v Španijo, v kolikor so se prijavili za nacionalistično armado. Od danes naprej bo lahko odšlo po 4000 mlčnikov na dan iz Francije v Španijo.

Lebrun pojde v London

V Angliji se pripravljajo za čim prisrčnejši sprejem predsednika francoske republike

LONDON, 15. febr. br. Predsednik francoske republike Lebrun in njegova soproga bosta v torek 21. marca popoldne prispela v London na oficelni obisk. Na postaji Victoria ju bosta sprejela angleški kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta, s kolodvoru pa bosta krenila v svečanem sprejedu v buckinghamsko palačo, kjer bosta obiskala kraljico Mary. Zvečer bosta na večerji v buckinghamskem dvorcu. Naslednjega dne bosta pri slavnostni predstavi v operi in večerji v francoskem veleposlaništvu, ki se je bosta udeležila tudi kralj in kraljica.

V četrtek 23. marca bo svečan sprejem v parlamentu. V zvezi s tem je

snoči zastopnik delavske stranke v parlamentu kapetan Fletcher vprašal min. predsednika Chamberlaina, če bosta predsednika francoske republike in njegovo soprogo tudi spodnja in zgornja zbornica slovesno sprejeli in kaj je vlada ukrenila glede tega.

Chamberlain je odgovoril, da pripravlja vlada predstavniku francoskega naroda najprisrčnejši sprejem in da ga bosta sprejeli obe zbornici. Kapetan Fletcher se je s tem odgovorom zadovoljil in poudarjal, da je treba s čim bolj slovesnim sprejemom prezidenta Lebruna podčrtati angleško-francosko povezanost in solidarnost v sedanjih važnih in odločilnih časih.

Angleško posojilo čSR

Značilna izjava zastopnika delavske stranke posl. Hendersona

LONDON, 15. febr. AA. Včeraj je bil zakon o finančni podpori češkoslovaški odobren v spodnji zbornici po tretjem čitanju ter poslan v nadaljnjo razpravo v zgornjo zbornico.

Ob tej priliki je govoril tudi poslanec delavske stranke Henderson, ki je obrazložil, zakaj njegova stranka glasuje za predlog vlade. Mi ne podpiramo tega predloga, je dejal, samo zaradi tega, ker je potrebna velika podpora malemu in plemenitemu narodu, ki se mora boriti z velikimi nesrečami,

temveč zaradi tega, ker obstajajo tudi drugi mali narodi, ki lahko pridejo v bodočnosti v isti položaj. Smatramo, da bo zavladal mir v srednji Evropi samo v primeru, če se tudi mi zanimamo za življenje držav v Podonavju.

Nato je govoril finančni minister sir John Simon, ki je med drugim dejal, da želi angleška vlada omogočiti češkoslovaški vladi, da čim prej reši vprašanje beguncev. Po njegovem mnenju je beguncev, za katere mora skrbeti češkoslovaška vlada, 186.000.

Pogrebne svečanosti v Vatikanu

Vatikan, 15. febr. br. Včeraj popoldne so bile v Vatikanu velike pogrebne svečanosti. Truplo papeža Pija XI. leži sedaj v kripti kapele sv. Petra. Spušcanje v kriptu je trajalo z vsemi obredi tri ure. Najbolj ganljiv je bil trenutek ko se je rakev polagoma pogrezala v kriptu ob prepevanju psalmov. V kriptu so sprejeli rakev kardinali in škofji. Po želji pokojnika bo njegovo truplo počivalo poleg trupla papeža Pija X. in nasproti truplu kardinala Mery de Vala. Danes so bile zadušnice.

Belgijska vladna kriza

Bruselj, 15. febr. AA. Katoliški senator Pierlot, ki mu je bila poverjena sestava nove vlade, je imel včeraj razgovor s Spaakom in Jaspardem. Danes se bo Pierlot sestel z osebnostmi ki pridejo v poštve za ministre v njegovi vladi.

Črnomorski blok

Berlin, 15. febr. br. Nemški listi poročajo, da hoče ruski zunanji minister Litvinov ustvariti črnomorski blok, ki naj bo napravljen proti Nemčiji. V tem bloku naj bi poleg Rusije tudi Turčija, Bolgarija in Rumunija ter še neka druga balkanska država.

Sestanek sveta Balkanske zveze

Bukarešta, 15. febr. e. Program sprejema zunanjih ministrov Balkanske zveze je že izdelan v vseh podrobnostih. Dokaz, da bo ta konferenca imela prav poseben značaj, je tudi to, da bo prišel v Bukarešto sam min. predsednik patriarh Christea. V predsedništvu vlade bo prirejen gostom na čast svečan obed, na katerega bodo povabljeni tudi vsi člani rumunske vlade in člani diplomatskega zbora.

Protijaponski ukrepi na Filipinih

Sanghaj, 15. febr. AA. Filipinski kmetijski minister je izjavil, da bodo v najkrajšem času razveljavljene vse ugodnosti, ki so bile dane tujcem brez odobrenja vlade. Ta ukrep bo zadel v prvi vrsti Japonce, ki jih je na Filipinih okoli 10.000.

Letalske sile posameznih držav

London, 15. febr. AA. (Reuter). Nemčija je na osnovi uradnih podatkov v stanju zgraditi 1.200 vojnih letal na mesec. Nemčija ima danes 9.800 letal, Anglija 7.100, Rusija 4.000, Italija 4.000. Zedinjene države 3.500, Japonska 3.100 in Francija 2.700.

Imredyjeva demisija

Kljub demantijem je madžarska vlada Imredyja včeraj le odstopila — Novo vlado bo bržkone sestavil dosedanji prosv. minister grof Teleky

BUDIMPEŠTA, 15. febr. br. Vlada dr. Imredyja je snoči podala ostavko. Regent Horthy je ostavko sprejel in je zvečer poklical v avdienco notranjega ministra Kerestes-Fischerja ter grofa Telekyja. V političnih krogih sodijo, da bo sestava nove vlade najbrže poverjena grofu Telekyju.

Vest o nenadni ostavki madžarske vlade ni zbudila presenečenja, ker je bilo znano, da so bila v vladi že dolgo časa nesoglasja in trenja zaradi vprašanja agrarne reforme, še bolj pa zaradi židovskega problema. Radikalni ukrepi proti židom in novi židovski zakon, ki ga je hotela vlada uveljaviti, niso naleteli na splošno odobravanje, temveč na odpor precejšnjega dela javnosti, na drugi strani pa so delali Imredyju težave pristaši skrajne desnice, ki niso bili zadovoljni z njegovo zunanjo politiko.

BUDIMPEŠTA, 15. febr. AA. Dobro

14 milijard lir primanjkljaja v Italiji

Po okupaciji Abesinije naraščajo državni izdatki z vsakim letom v ogromni višini

Rim, 15. febr. v. V rimskih finančnih krogih se resno bavi s finančnim položajem Italije. Do abesinske vojne so bile italijanske državne finance kljub velikim izdatkom za obnovo države in oboroževanju še dokaj stabilizirane. Pripisati je to dejstvu, da ima Italija kader odličnih finančnikov, ki se lahko merijo s svojimi sovratniki v vsaki drugi državi. Z abesinsko ekspedicijo pa so nastopili časi finančnih obremenitev, ki niso ostale brez dalekosežnih posledic za razvoj italijanskih državnih financ.

Dočim so znašali proračunski izdatki za državno obrambo v Italiji l. 1935-36 6.150 milijonov lir, so narasli v l. 1936 že na 16.700 milijonov lir. L. 1937 so dosegli višino 23.750 milijonov lir. Koliko so znašali preteklo leto, ni znano, gotovo je samo, da mnogo več kakor l. 1937. Gotovo je tudi, da znaša proračunski primanjkljaj za l. 1938 nad 14 milijard lir.

Po angleških ocenah znaša letni naclo-

obveščeni krogi trdijo, da bo notranja napetost rešena po vsej priliki tako, da bo izvršena rekonstrukcija vlade in morda sprememba tudi glede osebe predsednika vlade. Smatrajo, da bi mesto predsednika vlade zasedel grof Teleky, ki je prosvetni minister v Imredyjevi vladi. Horthy je sprejel Imredyja včeraj popoldne, ob 19. pa grofa Telekyja. Ob 22. je sprejel v skupni avdienci ponovno Imredyja in grofa Telekyja. Med člani kabineta in merodajnimi političnimi osebnostmi se vodi neprestano pogajanja. V političnih krogih trdijo, da bi se mogla izvršiti rekonstrukcija vlade že danes.

Budimpešta, 15. febr. AA. Za danes ob 9.30 je bila sklicana seja vlade, za 11. pa parlament. Ob tej priliki se bo bržkone zvedelo, kdo bo sestavil novo vlado. Smatrajo, da bo to verjetno grof Teleky, prosvetni minister v sedanji vladi in bližnji sodelavec Kanye.

Angleško posojilo Italiji?

London, 15. febr. AA. (Havas). V finančnih krogih v Cityju ne pripisujejo nobenega pomena glasovom, ki so se razširili v tujini o dozdavnih pogajanjih za kredit 70 milijonov funtov, ki naj bi ga angleške banke dale Italiji, ker sedanje razmere niso prav nič ugodne za takšno operacijo. Sicer pa že višina tega kredita jasno kaže, kako neverjetna je ta vest.

Kritika Treviranusa o preganjanju Židov

LONDON, 15. febr. o. Rudolf Treviranus, ki je bil v vladi bivšega nemškega kancelarja Brüninga pred sedmimi leti židovskega ministra, in se je umaknil iz javnega življenja se je v ponedeljek prvič spet oglašil na nekem javnem zborovanju v Chestru. Zborovanje so priredile angleške organizacije ki delajo za zaščito židovskih beguncev. Treviranus je na zborovanju ostro kritiziral preganjanje Židov. Včeraj je dejal, so bili na vrsti židje, danes so cerkve in nihče ne ve, kdo bo jutri žrtve totalitarnih naci in oblasti.

Irski teroristi pred sodiščem

London, 15. febr. v. Pred policijskim sodiščem v Bowstreetu so včeraj zaslišali 15 moških in neko 18-letno dekle zaradi posesti razstreliva. 14 je bilo obtoženih zaradi prestopkov proti varnosti države, dva osumljenja da sta bila izpuščena. Predvsem jim očitajo, da so v zvezi s ultimatom, ki je bil poslan zunanjemu ministru Halifaxu in v katerem zahtevajo odpoklic angleške vojske v Irsko.

Darujte za »Zvončkov« sklad

Politični obzornik

„Narodna svest“

Banovinski odbor društva »Narodna svest« je prejel ta-le dopis: »Udruženje »Narodna svest«, Glavni odbor, br. 5., 8. II. 1939. Beograd. Banovinskom odboru Ljubljana. — Glavnom je odboru baš danas saopšteno od strane ministarstva unutrašnjih poslova, da je kraljevska vlada u nacelu prihvatila predlog Glavnog odbora, da se donese zakon o priznanju rada dobrovoljnih nacionalnih radnika. Uskoro ce biti pozvan Glavni odbor, da preko svojih delegata učestvuje u pretresu i izradi konačnog teksta pomenutog zakona. Vred sada je skrutna pažnja Glavnog odboru, da ce biti neophodno potrebno, da se naznači što tačniji broj lica, koja ce uživati beneficije pomenutog zakona.« V nadaljnjem zahteva nato glavni odbor, da se mu nemudoma sporoči tačno število onih, ki bi prihajali v poštev pri uživanju pravic, izvirajočih iz inenovanega zakona. Glede na to je imel banovinski odbor snoči v pisarni »Branibora« sejo, na kateri je sklenil, da takoj pošlje glavnemu odboru v Beograd imenik vseh onih političnih preganjancev, ki so se prijavili, z vsemi pripadajočimi spisi. Ko bodo prijavitelci dokončno sprejeti v organizacijo, skliče banovinski odbor občni zbor in pobere članarino, ki znaša letno 36 din. Na predlog predsednika Rasta Pustoslemška je odbor sklenil nakazati iz svojih skromnih sredstev 200 din za spomenik pokojnemu velikemu nacionalnemu borcu in sotrpnu dr. Ivanu Lahu. Zakonski načrt o priznanju dobrovoljskega nacionalnega delovanja je odbor neseča septembra temeljito pretresel in poslal centrali v Beograd svoje pripombe.

O strnitvi Križmancev z Jugoratom

Križmanov »Slovenski delavec« zagovarja in opravičuje združitev Zveze združenih delavcev z Jugoratom v svoji številki z dne 11. t. m. tako-le »Z vsjo jasnostjo se moramo zavedati, da bi naši izkorenjenjenci z razpetimi jadrji pluli v pristan Jugorata, če bi jih le-ta sprejel. Saj so se že dosti ponujali. Kakor so doslej v politiki, tako bi v tem primeru po strokovnem pokretu zastupljali našo narodno skupnost in jo stabilili. Iz prejšnjih izkustev vemo, kako bi naše delavstvo moralo povsod trpeti. Lastni slovenski izkorenjenjenci bi skrbeli za janičarsko vestnostjo, da bi bila kupa gorja vedno polna, da bi bil veren naš človek brez zaštite, brez moči. Kdor samo malo ve, kakšen nezastisan teror so naši nasprotniki, če so bili v premoči, že doslej izvajali nad poštemim delavstvom, ta mora slutiti, kakšen pekeli bi mu ustvarili, če bi dobili na teror patent. S posmehom in sarkazmom bi stili njegov odpor in v temeljih zamajali komaj stnjeno narodno enoto. Tudi politično bi jo kmalu razdrli. Kdor misli, da bi naši nasprotniki tega ne storili, mora biti od sila naiven in kratkoviden. Jaso pa je, da bi v primeru poenotenja delavskega gibanja za vsjo državo bila le ena izbira: Mi ali nasprotniki. V politiki smo že prestali tako preizkušnjo in dobro je, da smo takrat rekli: Milč! —

„Naša misel“

»Naše misli«, omladinskega kulturno-političnega lista, 4. letošnja številka je izšla. V uvodniku pravi med drugim: »Poglejmo hladno in trezno v bodočnost. Videli bomo, da je našemu narodu nujno vrniti, vzgojiti vero v neke politične principe in smotre. Brez tega ne pojde. Slovenstvo, hrvatstvo, srbstvo so za nekaj takega premajhni. Na njihovi osnovi je nemogoče izgraditi realno z vero v bodočnost navdajajočo politično koncepcijo, za katero si mislimo, da bo slonela kvečjemu na neki židji, a nikakor ne ožji osnovi, nego jo nudi jugoslovenska ideja. Le v tem v primeru bo narod našel vero vase ter bo zaživel resnično življenje. Radi tega verujemo v nujnost in bodočnost ideje, ki jo zastopamo. Vse sedanje težave in rešitve, ki bi jih morda naše politično življenje po silni razmer ustvarilo, pa bodo v bodočnosti pokazale pravičnost tega naziranja. V tem mislu je treba narod pripravljati, vzgajati, jugoslovenstvu go bolj kot kdaj potrebni apostoli in preroki. Današnja omladina je poklicana, da jih ustvari. Vzgojena v borbi in zmehd, je pozvana, da bo borca, ki bo do nacijo vodil k takim zmagam, za katere je res vredno živeti in umreti...« — Nadalje ima list te-le članke in beležke: Nacionalizam, pojmovi i refleksije, Kulturni boj?, Kulturno pesjeglavlstvo, O volitvah v društvo slušatelj juristične fakultete, Potrebno je več kritičnosti, Občni zbor Akademске akcije, Pomenek s »Stražo v viharju« in Morala pa tako. — »Naša misel« je polmeseničnik in stane za vse leto 18 din. Naročnina je tako malenkostna, da jo zmore vsak, še tako siromašen inteligent. Imoviti izobraženci, podprite vsaj z naročnino to glasilo naše akademске mladine!

Borzna poročila.

Curih, 15. februarja. Beograd 10.— Pariz 11.6675, London 20.6525, New York 440.3825, Bruselj 74.30, Milan 23.20, Amsterdam 236.30, Berlin 176.80, Praga 15.14, Varšava 83.25, Bukarešta 3.37.

Za poglobitev narodno obrambnega dela

V Mariboru naj se ustanovi narodni svet, ki bi imel štiri odseke

Maribor, 14. februarja. Snojnji redni občni zbor agilno deluje. Če podružnice »Branibora« je bil več kakor običajni občni zbor. Posebno obeležje mu je dala izbrana debata pri slučajnostih, ko so se obravnavali vsi pereči problemi naše meje.

Sam občni zbor je nudil sliko pridnega, marljivega in nesebičnega dela. Ki ga je opravila tukajšnja podružnica Branibora v duhu društvenih pravil. Izbrana poročila so podala predsednik Franc Avenek, blagajnik navratelj Bratuš in ravnatelj Brandner. Imenu nadzornega odbora. Čisti prebitek izkazuje 3600 din. Podružnica je uspešno prodajala narodne razglednice, ki jih ima še v zalogi.

Vdružnično delovanje je potekalo predvsem v dveh smereh: I. Podružnica je organizirala v pretekli poslovnici dobi ob meji številne izlete. Vrh mariborski pevci so posetili najbolj izpostavljene območje potokanj, kakor na primer pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu in pri Mariji Snežni. Tukaj so uspešno širili med našim obmejnimi kmečkimi in vinčarskim ljudstvom smisel za lepoto naše narodne pesmi. Povsod so želi vrh pevci s svojimi nastopi lep uspeh.

2. Podružnica je razpošiljala v eksponirane postojanke, kjer prebiva naš življenjski, koristne in poučne narodne knjige. Med drugim so bili deležni teh knjig tudi rabski Slovenci. Skupno je bilo razposlanih preko 3000 knjig.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik prof. dr. Mence. Odborniki Bratuš, Hochmüller, Avgant, prof. Dr. Deisinger, jeva, Cerinska, Avenek. Novi predsednik je izjavil, da bo ves svoj razpoložljivi čas posvetil delu mariborske podružnice Branibora.

Tehtna in pomembna je bila debata, ki se je razvila po izvolitvi novega odbora. Številni govorniki so se dotaknili do podrobnosti vseh perečih obmejnih narodnih gospodarskih, socialnih in kulturnih problemov, ki se ne tičejo le našega življenja, ampak tudi onstran meje. Varnost debate je tem večja, ker niso zajeli udeleženci svojih izjavljani le na splošno, ampak so v okviru svojih tehtnih misli sprožili celo vrsto konkretnih, točno formuliranih predlogov, ki naj v primeru realizacije ustvarijo pogoje za novo fazo v našem obmejnem narodno obrambnem delu, za novo metodo dela, ki bo prepojena z duhom podrobne konkretnosti.

Na podlagi izraženih mnenj (gg. Brandner, Hochmüller, M. Kralj, J. Tomažič, dr. Mence, Zajec, Bratuš, Vojška itd.) je povzeli sledeče sklepe kot rešenja izbranih in temeljite debate, ki je trajala nad dve uri in ki je izprizala, da se v Mariboru hvala bogu še najdejo močje, ki z resnobo, doslednostjo in vztrajnostjo mislijo na reševanje duš in zemlje ob ogroženosti meji.

I. Smo v gotovem smislu v neki krizi narodno obrambnega dela. Vzroki te krize so dobro znani. Poedinci jih ne morejo odstraniti. Pač pa je danes bolj ko kdaj potrebna koncentracija vsega narodno obrambnega dela in vse pozornosti v odnosu do naše meje, ki se je ob novem položaju znašla v povsem novih, težjih razmerah.

2. V to svrhu naj skliče podružnica Branibora v Mariboru najkasneje v roku treh tednov posebno narodno obrambno anketo. Na to anketo naj se povabijo predstavniki vseh mariborskih društev, ki posvečajo kot celota ali pa po posameznih odsekih svojo pozornost narodno obrambnim vprašanjem. Eventualno naj se pritegnejo zastopniki delavskih, trgovskih in obrtniških organizacij, če bi se za to pokazala potreba. Vsekar pa je treba to anketo temeljito pripraviti, da bo omogočeno konkretno skenjanje glede koncentracije narodno obrambnih stremiljenj. Naprosile se bodo znane mariborske

osebnosti, da zberejo gradivo, na podlagi katerega bo anketa lahko razpravljala o kompleksu obmejnih težnj, želja, pričakovanj in težav.

3. Osnovni pogoj za uspešno delo pa je enotno vodstvo, enotno usmerjenje narodno obrambnih prizadevanj. Radi tega naj se ustanovi v Mariboru v smislu predloga, ki ga je g. Avenek prebral na občnem zboru, poseben narodni svet kot stalna ustanova, v kateri naj bi bili predstavniki vseh v postev prihajajočih organizacij.

Ta narodni svet naj bi deloval s posameznimi odseki. Ti odseki naj bi bili: statistično-katastrski, gospodarsko-socialni, narodno-kulturni in finančni. Katastrski odsek naj bi vodil točno evidenco o posestnem stanju ob meji. Odsek naj bi upravljal po svojih organih posebno obmejno realiteto pisarno, ki naj bi se odprla v Mariboru.

Gospodarsko-socialni odsek naj bi proučeval možnosti gospodarsko-socialnih in tudi humanitarnih pobud, ki naj pomagajo olajševati bedne življenjske razmere, v katerih se nahaja naše obmejno ljudstvo.

Naloga narodno kulturnega odseka bi bila, da točno gotovi potrebo novih sol in novih kulturnih ustanov ob meji. Skrbel naj bi za ustanavljanje narodno prosvetnih društev. Organiziral naj bi na najbolj izpostavljenih območjih postojankah prosvetne prireditve, igre, pevске nastope, koncerte, ustanavljal narodne knjižnice in čitalnice, kjer jih še ni.

Finančni odsek pa naj bi zagotovil potrebna denarna sredstva. Skušal naj bi izvesti akcijo narodnega dinarja. Sodelovati bi moral z zadrujo »Domovina«, ki je bila ustanovljena te dni v Ljubljani z namenom, da zbira potrebna denarna sredstva za reševanje ogrožene obmejne posesti. Narodni dinar naj bi se skušal realizirati na področju vse države, saj dajejo za silne pobude lep zgled nekatere sosedne države. Če bi pa to ne bilo mogoče, naj bi se misel narodnega dinarja uveljavila vsaj v Sloveniji, kjer bi vrgel na leto svojih 250.000 din. Narodni dinar naj bi se pobiral vsako leto v določenem tednu v silnem smislu, kakor v tednu Rdečega križa. Razen tega pa naj bi ta finančni odsek organiziral v obmejnih mestih (Maribor, Ptuj, Celje, Murska Sobota itd.) vsaj enkrat na leto dan narodnega, oziroma obmejnega dinarja. Končno pa bi bila naloga tega finančnega odseka, da da pobudo za ustanovitev posebnega obmejnega denarnega zavoda. Če bi pa to ne bilo mogoče, potem naj bi ta odsek poskrbel vsaj za primeren, pameten aranžma s katerim od že obstoječih denarnih zavodov, ki naj z ugodnimi obrestmi in jamstvenimi pogoji omogoči čim uspešnejše, čim hitrejše in čim učinkovitejše reševanje posestnega problema ob naši meji, saj je naša posest na znanih eksponiranih točkah po ukinitvi 50 km pása spet na široko odprta možnostim tuje gospodarske ekspanzije.

Upati je, da bo novo vodstvo Branibora skušalo s čim večjim uspehom sodelovati pri uresničitvi tega velkopoteznega načrta. Pripomniti pa je, da ne sme biti novi narodni svet pravna oseba, samostojno novo društvo, ampak le skupno reprezentativno in delovno vodstvo, ki ga sestavljajo delegati posameznih narodno obrambnih organizacij. Številni govorniki na snodnem občnem zboru so namreč podčrtali misel, da imajo v Mariboru itak preveč društev s silnim delokrogom in da bi bilo prav, če bi po zgledu »Jadrana« in »Nana« k isti stvari zložila pravila za novo fuzionirano društvo »Jadrano-Nana«, pri čemer bi na fuzijo tudi nekaterih drugih mariborskih društev. Ta misel je med mariborskimi nacionalnimi delavci ugodno odjeknila in bi morebiti bilo tudi v namenu narodnega sveta, da silne pobude spoznamo z vodilnimi društvenimi funkcijarnji in članstvom po potrebi sproži ter izvede.

SOKOL MARIBOR Matica priredi v korist fonda za gradnjo Sokolskega doma
**VELIKO MASKARADO
BOHEMSKA NOČ**
Pustna sobota 18. II. 1939 v vseh prostorih Sokolskega doma. — V veliki dvorani
Negode jazz iz Ljubljane Vstopna Dina 20.— V baru White-Star Jazz

Mariborske in okoliške novice

— **Pustna predavanja.** Jutri ob 20. bo predaval v dvorani Delavske zbornice v okviru Kluba absolventov Trgovalne akademije odvetnik dr. Stojan Pretnar o gospodarskem in političnem pomenu Sredozemlja. Sprito aktualnosti sredozemskega problema bodo Mariborčani nedvomno v lepem številu posetili to poučno in aktualno predavanje.

— **Izpad vialne v svedobu.** Iz tukajšnje moške kaznilnice je bilo odpuščenih 20 kazencev, ki so jih na tukajšnji policijski daktileoskopalni in jih odpravili v domovinske občine. Med pogojno odpuščenimi je bil tudi morilec, ki je bil svojčas obsojen na smrt na vešalih, pa je bil po poznejšem pomiloščen. V senci visile so mu gotovo ni nikdar sanjalo, da bo po 16 letih zapora v tukajšnji kaznilnici še kdaj užival zlatu svobodo.

— **Kako bo z mostom čez Dravo na Pohorju?** »Del. pol.« piše v št. 13: Lansko leto v oktobru se je vršilo posvetovanje radi zgraditve mostu čez Dravo v Melju. Časopisi so tedaj poročali, da je zgradba mostu že zagotovljena in ni manjkalo tudi ne glasov, da se bo z deli v kratkem pričelo. Kakor pa sedaj izgleda, bomo se dolgo čakali na ta most. Med tem pa javnost vedno bolj spoznava, da bi ta most sicer res pomenil skrajšanje poti za delavstvo s Pohorja, ki hodi na delo v tekstilne tovarne v Melju, promet čez glavni most bi pa ne bil radi tega nič bolj razbremenjen. Zato stopa zopet v ospredje vprašanje zgradbe mostu preko Drave, ki bi vezal Tržaško cesto in Kopalniško ulico pri Narodnem domu. Z zgradbo takoga mostu bi bil potem omogočen enosmerni promet. Za to govori tudi dejstvo, da s 13 milijoni dinarji ne bo nič zgradili mostu v Melju, ker bo torej potrebno več denarja, bi bilo res pametno, da se začne graditi most pri Narodnem domu. Odlasiti tega vprašanja ne gre. Denar je pa itak na razpolago v štirimilijardnem gradbenem fondu. Ako bi prišlo do gradnje mostu bi lahko tudi mariborska železna industrija, ki nima naročil in počiva, lahko prišla v tek, delavstvo pa do zaposlitve za par let.

— **Enodnevni tečaj o trsnih rezi v vinogradu** bo na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v četrtek, dne 2. marca 1939. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen in bo trajal od 8. do 12. in 14. do 18. ure. Za hrano in prenočišče skrbite tečajniki sami.

— **Dvodnevni kletarski tečaj** bo na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v dneh 13. in 14. marca 1939. Tečaj bo teoretičen in praktičen in bo trajal vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure, je brezplačen in namenjen predvsem praktičnim vinogradnikom. Za hrano in prenočišče skrbite tečajniki sami. Zanimanci se naj prijavijo predhodno z dopisnico.

— **Odprta noč in dan** so groba vrata. V Sodni ulici 30 je umrl upokojeni sreski tajnik Miha Ferjan, star 60 let. V Viktor Parmovi 8 na Tezmem je umrl zvančnik državnih železnic Karol Pernatčič, star 46 let, v splošni bolnici pa je umrl Anton Bratuš, nadzornik državnih železnic, star 40 let. Svojem naše globoko sožalje!

— **Vlomilci strahujejo podčelce.** V mizarski delavnici Franca Petroviča v Zgor. ni polskavi so se pojavili darzni zlikovci in odnesli razno mizarsko orodje v vrednosti okoli 1000 din. Orožniki so pričeli temeljitimi poizvedbami in so v zvezi s tem ovadili radi suma nekoga Franca G., ki pa tajni vsako krivdo.

— **Specialisti.** V zadnjem času se je pojavila v Mariboru posebna tatinska družina, ki se je specializirala na tatvine medenastih ključev. Te tatvine se v zadnjem času ponavljajo. Tako so v noči na turek odtrgali medenastne ključke z vrat hogslova na Glavnem trgu, potem z vrat Budefeldove hiše v Gosposki ulici in z večnih vrat posestnice Marije Werner v Ciril Metodovi ulici 14. Policija poizveduje za tatinskimi specialisti, ki bodo nedvomno skušali vnovič ukradene medenastne ključke.

— **Mariborški živinski sejem** 14. februarja. Prispeljanih 487 konadov, in sicer 5 konj, 6 bikov, 161 volov, 294 krav, 11 telet. Cene so bile sledeče: debeli voli 4 do 5, poldebili 3,50 do 4, plemenski voli 4 do 5,50, bikji za klanje 3 do 4, klavne krave debele 3,50 do 4,25, plemenske krave 3 do 4,50, krave za klobasarije 2 do 3, molzne krave 3,25 do 4,75, breje krave 3 do 4, mlada živina 3,50 do 5, teleta 4,50 do 6 din. Skupno je bilo prodanih 228 repov. Mesne cene so bile: volovsko meso I. vrste 10 do 12, volovsko meso II. vrste 8 do 10, meso bikov, krav in telic 6 do 12. Teletje meso I. vrste 10 do 12, teletje meso II. vrste 8 do 10, svinjsko meso sveže 10 do 16 din za kg.

— **Pompeji in Herkulanum.** O tej temi je predaval prednočnim v Ljudski univerzi prof. dr. Grga Novak iz Zagreba. Uvodoma je ohrtal zgodovino obeh pomembnih zgodovinskih mest. Stari Pompeji, kjer je živel okoli 30.000 prebivalcev, so že skoro popolnoma izkopani. Herkulanum, ki predstavlja »veliko četrt starih rimskih patricijev, pa izkopavajo še vedno po najsodobnejših arheoloških načelih. Predavanje je pojasnjevalo številne sklopitne slike.

— **Enkrat na leto** pozabite na vse skrbi in težave in se zabavajte ob srca. Najlepša priložnost za to bo »Bohemska noč na pustno soboto, dne 18. februarja v Sokolskem domu. Sijajne dekoracije, odlične godbe, senzacionalna presenečenja! Na svidenje! 17-n

— **Pobričke novice.** Na občnem zboru našega Rdečega križa, ki mu je prisostvoval tudi zaslužni predsednik sreakega odbora RK g. dr. Jantič se je pokazalo vneto in marljivo delo pobriškega krajevnege odbora RK. Pri volitvah so bili izvoljeni: šolski upravitelj Janko Živko predsednik, Karol Stržina podpredsednik, učitelj Jože Koglot tajnik, učitelj Franc Bajt blagajnik.

— **Preko 30.000 din** za knjige revnim dijakom. Gimnazijsko podporno društvo na tukajšnji klasični gimnaziji, ki je obhajalo lani 80letnico svojega obstoja, je med najstarejšimi društvi v Mariboru. Njegov namen je pomagati revnim dijakom s posojanjem učnih knjig. Tako je društvo v zadnjih petih letih izdalo za na-

kup šolskih knjig 30.300 din. V februarju prične društvo razpošiljati dobrotnikom prošnje za prispevke, da si nabere sredstev v pomoč revnim dijakom in prihodnjem šolskem letu. Odpri srce, odpri roke...

— **Zakaj v Nico.** Monakovo, Pariz, ko vam bo nudila letošnjo »BOHEMSKA NOČ« na pustno soboto, dne 18. februarja v Sokolskem domu mnogo več! Randevu zabave željni! Revija mask! Dragocene nagrade najoriginalnejšim in najlepšim maskam! Senzacionalna presenečenja! Pridite vsi! 18-n

— **Razne novice.** 15letna Francka D. iz Frajhajma na Pohorju je popila večjo količino octove kisline. V ozadju so baje ljubezenske zadeve. Zile si je prerezala na desnici 17letna Stanka L., doma s Sladke gore. Prepeljali so jo v tukajšnje bolnico. — Po 4 letih je našel svojo harmoniko kovač Mirko Svensšek iz Studencev. Harmoniko je našel pri neki tukajšnji tvrdki, kamor jo je prinesel popravit neki harmonikar iz Slovenske Bistrice. — 1200 din je »zasnopsal« v neki tukajšnji restavraciji mesar Josip C Zadevo ima v rokah policija. — Pri Sv. Križu je padel pomožni delavec Franc Robič na poledeh neli tleh in se poškodoval po glavi. — Palec na levi si je prežagal 12letni Drago Žerjavčič, sin ključavničarja državnih železnic v Sokolski ulici 6. Zatekel se je v bolnico.

— **Cankarjev večer v Ljudski univerzi.** V petek 17. t. m. je v Ljudski univerzi Cankarjev večer v počastitev spomina 20letnice Cankarjeve smrti. O njegovem življenju in delu bo predaval prof. dr. Anton Slodnjak, književnik iz Ljubljane. Najzanimivejši in najlepši Cankarjeve proizvode pa bo recitiral režiser ljubljanske drame g. Ciril Debevec.

— **Iz železniških vrst.** Prejeli smo: V ponedeljek smo spet praznovali. Zlasti za družinske očete nov, obuten udarec. Naši dohodki so itak skromni, pa nam jih še prikraščujejo. Ne vemo, s čim smo si to zaslužili. Pred meseci smo slišali neke obljube, za katerimi pa ni sedaj nobenega sledu. Trgovcem in obrtnikom dolgujemo, pa ne moremo iz stiske. Kdaj bo boljše?

— **Na pustno soboto** 18. t. m. sestanek veselja želnih na »Bohemi noči« v Sokolskem domu. Noč pozabe... 19-M

— **V Kajakovem kamnolomu pri Sv. Lovrenču** na Pohorju so prenehali z delom. Prizadeh je 40 delavcev, ki so bili odpušeni.

Mariborsko gledališče

Sreda, 15.: Zaprti.
Četrtek, 16. ob 20.: Automelody. Red D.

— **Bevkova komedija »Partija šaha«** je drugo dramsko delo tega zelo plodovitega raziskovalca pisatelja, ki je navzlic novim goriseram ostal zvest svoji ožji domovini. S presenetljivo bistroumnostjo pisana, napetih zapletljajev, pa tudi zgledno po učnih prizorov po na komedija se pričena in zaključuje s šahom, kot simbolom dveh izrazitih nasprotij, je iz življenja podjetniških krogov, a v zadnjem prizoru z ganljivo rodbinsko srečo.

Iz Celja

— **Tragična smrt** starke v Koprivnici. V turek zjutraj so našli v potoku Koprivnici v Celju, katih 50 korakov nad brvjo pri cerkvi sv. Duha utopljeno, ki je ležala na trebuhu v komaj pol metra globoki vodi. O tem so obvestili policijo in kmalu sta pripela mestni fizik dr. Podpečan in vodja kriminalnega oddelka celjske policije iz nadzornik g. Zavec, ki sta potegnili truplo iz vode. Okrog trupa se je kmalu zbralo mnogo radovednežev. Ker so nekateri trdili, da je utopljena domnarica Marija Gajškova z Lopate pri Celju, so takoj poklicali sina Gajškove, ki je uslužben v Celju kot vrtnarski pomočnik. Ko je mladi Gajšek zagledal truplo, je ves obupan izjavil, da je to njegova mati. Truplo so po komisijem ogledu prepeljali v mrtvašnico na bolnišnico pokopališče. Gajšek je odšel na svoj dom v Lopato. Ko je stopil v materino stanovanje, je tam našel svojo mater živo. Utopljena je bila tako slična njegovi materi, da je bil ob pogledu na truplo ob Koprivnici prepričan, da leži pred njim njegova mati. Celjski policiji je že popoldne uspelo ugotoviti, da je utopljena 64-letna najemniška žena Marija Senegačnikova iz Višnje vasi pri Vojniku. Popoldne je prišel molč Senegačnikove slučajno v Celje. Tu je izvedel, da so potegnili zjutraj utopljeno iz Koprivnice. Ker je pogrešal svojo ženo, se je napotil na policijo, kjer je dobil razne podatke. Nato je krenil na bolnišnico pokopališče in ugotovil v mrtvašnici, da je utopljena njegova žena. Marija Senegačnikova, ki je bila duševno zelo omejena, se je od 10. do 13. t. m. zdravila v celjski bolnici. V ponedeljek ob pol 11. dopoldne so jo odpustili iz bolnice. Okrog 22. jo je še videl neki možki ob Savinji blizu Jurčičeve ulice. Ko mu je na vprašanje povedala, da je doma iz Višnje vasi, jo je napotil domov. Senegačnikova je krenila proti Mariborski cesti. Ko je prispela do Mariborske ceste, je očividno zavila na levo proti Koprivnici ter zasia v duševni zmedenosti v vodo in utonila.

— **Krvav fantovski obračun pri svatbi.** V ponedeljek so imeli v Stravrovi hiši v Smartnem v Rožni dolini svatbo. Zvečer se je zbralo pod oknom neveste več fantov in jih priredilo podoknico. Med fanti je bilo nekaj takih, ki so se že nekaj časa svažili. Ko se je okrog ene pokač odpravil 27-letni posestnikov sin Alojz Pečnik, ki je predsednik fantovskega odseka v Smartnem, proti domu, ga je napadel Jože Smodej in mu zasedil noč v tilnik. Pečnik se je zgrudil, nato pa je navelj nanj še posestnikov sin Grobelnik in ga začel odločati z bikovko po glavi in gornjem delu telesa. Pečnik je dobil hude poškodbe. Spravili so ga v Lipniškovo hišo, kjer so mu nudili pomoč in mu ustavili kri, v torek dopoldne pa so ga prepeljali v celjsko bolnico.

— **Usoden padec z lestve.** V ponedeljek je šla 27-letna prežutkarjeva hči Jera Atelškova iz Smihela nad Mozirjem na kozolec. Ko se je vzpenjala po lestvi, se je leste prevrnila. Atelškova je padla v globino in si zlomila desno nogo v gležnju. Ponesrečenko so oddali v celjsko bolnico.

Zopet vlom v Slovenjgradcu

Slovenjgradec, 14. februarja. V pretekli noči so drzni vlomilci, ki že delj časa razburjajo slovenjgradsko prebivalstvo, ponovno zagreli prav drzen vlom. Tokrat so si izbrali v bližini parka stojišč barako g. Ivana Rojnika, slovenjgradskega veletrgovca in vdri vanjo. Vlomilci, ki jih je nedvomno moralo biti več, so sprednja vrata popolnoma iztrgali in odnesli iz barake več kuhinjskih posod, jedilnega pribora, nekaj stare oblike in drugih malenkosti, last g. Bogdana pušenjaka. Razen tega so vlomilci na sadnem vrtnu g. Rojnika zlomili mlado hrusko, eno drevo izruvali in odnesli sprednja vrata, tako da znaša skupna škoda na ukradenih stvarih in poškodbah okoli 700 din. Po vseh znakih sodeč, so morali biti vlomilci domačini in upamo, da bodo kmalu izsledeni.

Ta vlom je že peti v Slovenjgradu v letošnjem letu, dočim ni vse lansko leto bil izvršen niti en vlom. Prebivalstvo nujno zahteva, da se že enkrat zaščiti njegova imovina in izslede drzni rokomavhi!

Iz Ljutomera

— **Vinski sejem.** Vinska podružnica v Ljutomeru predi 28. t. m. vinski sejem in razstavo vin v dvorani g. Zavratnika v Ljutomeru priredi 29. t. m. vinski sejem in bo vršil v običajnem obsegu kot prejšnja leta. Kaže, da bo dobro založen z dobrih sortiranimi in mešanimi vini, ki bodo en dan pred razstavo ocenjena. Vabimo vse vinogradnike iz lutomerskega, gornjegrajskega in štrigovskega okoliša, da razstavijo svoja vina. Vsi, ki bodo vino razstavili, naj to prijavijo do 23. t. m., vzorce pa pošljejo do 26. t. m. od vlake sorte po 3 bučke. Prijava in vzorce sprejema pisarna občine Ljutomer. Vabijo se tudi kupci in vsi zainteresirani, da se osebno prepričajo na vinskem sejmu o dobri kakovosti naših vin. Odprtje sejma in razstave bo ob 9. uri, zaključek pa ob 20.

— **Pregled motornih vozil.** Motorna vozila bodo v lutomerskem srezu pregledana po naslednjem redu: v ponedeljek, 20. februarja v Gornji Radgani z začetkom ob 7.30, v Radeneh z začetkom ob 10.30, v Ljutomeru pa z začetkom ob 13. uri.

— **Uspešno delo gasilske čete.** Gasilska četa pri Mali Nedelji je imela v nedeljo jubilejno letno skupščino, na kateri so njeni funkcionarji poročali o delu v zadnjih 20 letih, t. j. od obstoja do danes. Skupščina in delo sta pokazala, da četa kljub neprimlikam lepo napreduje ter je ena najboljših v župi. O delovanju čete je podal obširno poročilo njen tajnik. Četa ima 61 članov, 10 podpornih članov. V četi vlada soglasje po izstopu nekaterih članov ter zasluje njeno članstvo le gasilske smotre. Četa ima svoj dom, potrebno gasilsko opremo ter je brez dolgov. Kot nadaljna naloga čete je izpopolnitev orodja, doma ter nabava ročne brigalnice za Drahovec, za katero je založenih 430 din ter določen znesek 1500 din, ki ga bo dala občina.

— **Stanovanjska kriza.** V Ljutomeru ni na razpolago večjevega števila večjih in boljših stanovanj. Zato se v zadnjem času prakticira tako, da se na ljubo enega, ki se priseli, odpove drugemu stanovanju, ali pa da se na ljubo drugemu mora izprazniti stanovanje tistih, ki so si v našem javnem in nacionalnem življenju pridobili velike zasluge. Tudi tega bo enkrat konec.

— **Slinavke** ni več v srezi. Po najnovjših podatkih ni v lutomerskem srezi slinavke in parkijevke.

Iz Ptuja

— **Nov sneg smo dobili.** V torek dopoldne se je nebo pooblačilo in je začelo po malem rostiti. Kmalu pa so začele padati težke snežinke, ki so mahoma pobelile vse ulice. Okoli poldne pa se je nebo že zopet zjasnilo in pokazalo se je toplo sonce, z njim pa je seveda tudi kmalu izginil sneg, katerega so se vsi tako veselili, zlasti smučarji, ki so si obetali zopet smuko. No, sicer jim je ostalo snega na bližnjih hribih še dovolj.

— **Požar.** V Sejanah pri Sv. Tomažu v Slov. gor. je izbruhnil ogenj na gospodarskem poslopju posestnika Franca Poplatnika. Ogenj je kmalu uničil vse poslopje z vso zalogo sena in slame ter nekaj gospodarskega orodja. Skupna škoda se ceni nad 20.000.—. Kako je ogenj nastala, se ne ve.

— **Tatvina moke.** V zadnjem času so se tatovi spravili nad moko in jo odnašajo kar po cele vreče z vozov. Tako je izginila večja moka z dvorišča nekoga hotela, kjer jo je imel spravljeno nekaj trgovcev. V kolodvorskem drevoredu je stražnik kmalu potem opazil nekega moškega z vrečo moke na rami. Ko ga je vprašal, od kod mu moka, je možakar vrgel vrečo proč ter jo urnih korakov pobrisal. Za naslednjega dne pa je zopet izginila nekemu trgovcu vreča moke. Vse poizvedbe za tatoma so ostale zaman.

— **Zopet nesrečni alkohol.** V Botkovcih pri Sv. Lovrenču v Slov. gor. se je v nedeljo zopet pripetil žalosten dogodek, ki je zahteval človeško žrtve, dočim se druga žrtev s smrtno v bolnici Alojz Lajh iz Senboka se je napotil s svojo ženo Elizabeto na obisk k posestniku Francu Stebihu v Botkovcih. Stebih je gosta povabil v svoje vinsko klet na kozarec vina. Ko so tako sedeli v prijetni družbi, sta se počivali pred kletjo brata Franc in Alojz Matjašič iz Senboka, kjer sta začela izžvati. To je Lajha zelo razjezilo in je odšel pred klet, da bi oba izžvata zapodil kljub temu, da so mu branili, ker so vedeli, da je zelo razburljiv. Zunaj je prišlo medtem med Lajhom in obema bratoma Matjašič ob prepria in končno do prepeta, v katerem je Matjašič pograbil kol ter udaril na vso moč Lajha po glavi tako, da se je Lajh nezavestno zrušil in kmalu izdihnil. Ker je med pretepanjem tudi nobi igral svojo vlogo, kakor po navadi ob takih prilikah je dobil tudi Matjašič Franco težko poškodbo in so ga morali takoj prenesti v bolnico, kjer so ga zdravniki usotovali, da je poškodba smrtnovarna. Pokohega Lajha so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Lovrenču v Slov. gor., kjer se je vršila sočna komisa. Ki je usotovala, da je imel Lajh zdobilno močnato ter je umrl zaradi izliva krvi v možgane, ter tudi takojšnja zdravniška pomoč ne bi nič pomagala.

Po gostovanju ljubljanskega dramskega ansambla

Do kakšnih zaključkov pridemo, če primerjamo ljubljanski ansambl z mariborskim

Maribor, 14. februarja. Gostovanje ljubljanskega dramskega ansambla s Cankarjevimi »Hlapci« se je Mariborčanom vtisnilo v živ, trajen spomin. To gostovanje ima med drugim tudi ta pomen, da nam omogoča primerjavo obojestranskega odsko-umetniškega ustvarjanja v pogledu stila, metode in značilnosti podajanja ter oblikovanja.

Ob takšni primerjavi so se Mariborčani v vseh različenih misli. V glavnem pa je bilo razbrati sledeče poudarke in svojeke poteze v igri ljubljanskega dramskega ansambla, ki nam kažejo razliko glede na stil in način prikazovanja mariborskega dramskega ansambla: ljubljanski ansambl se ponaja z visoko kulturo jezika, ki je dozna, izklesan, tako glede na naglas kakor tudi tehnično stran jezikovne uporabe. Lepota našega jezika se je odražala v lepo doanečem blagolajfu naše besede, ki je toplo, patetično vzvišeno prihajala z odra. To daje umetniškemu oblikovanju ljubljanskega ansambla nek poseben izraz, posebno uprizarjalno značilnost.

Ob gostovanju ljubljancev pa smo lahko izluščili še drugo posebnost. Poudarek njihovega podajanja je usmerjen na znotraj in ima pečat romantične stiliziranosti. Tretja posebnost pa je v popolnem prelitju ansambla, ki kaže ravno radi lastnega umetniškega izraza tesno povezano, povsem zraščeno celoto. Te odlike so ustvarile svojski ansambl, ki živi na odru svoje življenje in ki ga ni mogoče ločiti v posamezne sestavne dele. Spoznali pa smo tudi, da so poedinci mariborskega dramskega ansambla kvalitetno došli gotovim stvaritvam ter interpretacijam ljubljancev — seveda v svojem stilu.

Najmočnejša podoba je bil nedvomno Lipahov učitelj Hvasija. Iz skromne preprostosti gradi vsestransko izdelan lik, v nekem določenem smislu stiliziran in ukrojen. Sleherni slog, sleherna višina glasu, vsak gib je z matematično natančnostjo pretehtan in pripravljen. Jerman C. De-

bevc, ki je »Hlapce« mojstrsko zrežiral, je bil notranje dozna, na zunaj učinkovito prepričevalen. Rastej je iz prvega dejanja preko drugega in tretjega do vsakega ob zaključku četrtega dejanja. M. Skrb. binškovi župnik je bil tretji najpomembnejši predstavnik v svetu teh Cankarjevih »Hlapcev«. Podčrtal je poteze zunanje strogosti in načelne nedostopnosti. Gregorinov nadučitelj in Potokarjev Komar sta z vsem svojim nastopom poglabljala aktualno resničnost in utemeljenost naslova drame. V krogu učitelje pa so se uspešno uveljavile Lajzka M. Bolitarjeve v romantičnem podajanju, vihrava Geni M. Danilove in hudo upogljiva Minka Gabrijeličeve. V svojem svetu živi